

Anti-pestprotocol De Berkenschutse

Vastgesteld in MT d.d. 13-11-2023

Inleiding

Dit is het anti-pestprotocol van De Berkenschutse. De directie en alle medewerkers van de Berkenschutse vinden het belangrijk dat er een veilig en prettig pedagogisch leerklimaat gecreëerd wordt, waarin **pesten niet getolereerd wordt**.

Pesten is een onacceptabele manier van gewelddadig gedrag en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. Naast preventieve maatregelen en vroegtijdige signalering moeten we bij pesten direct maatregelen nemen. Het anti-pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Eenzijds bevat het protocol richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag, anderzijds staan er ook voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen.

Dit anti-pestprotocol maakt onderdeel uit van het protocol '[V216 Een veilig schoolklimaat](#)'. Uitgangspunt van het protocol Veilig schoolklimaat en ook van dit anti-pestprotocol is het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag. Deze preventieve kant wordt op De Berkenschutse vormgegeven door de implementatie en borging van Positive Behavior Support (PBS). Zie voor meer informatie over PBS hoofdstuk 3 van het protocol Veilig schoolklimaat.

Naast het grote belang van preventie is uit onderzoek gebleken dat alles wat we willen doen voor onze leerlingen valt of staat bij de signalering en/of melding van pestgedrag. En die signalering en melding schieten nog te vaak tekort, zodat de leerling met zijn probleem alleen blijft staan. Dit protocol is erop gericht om alle volwassenen (het schoolpersoneel en de ouders) en liefst ook de leerlingen op de hoogte te brengen van wat de school doet om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen. Het heeft als belangrijkste doel om het vertrouwen van allen te winnen op een gebied waar nog te vaak wantrouwen overheerst. De acties die we ondernemen zijn niet statisch.

Op De Berkenschutse is per afdeling een anti-pest coördinator (APC) aanwezig.

1. Wat verstaan we onder pesten?

Er zijn verschillende manieren van pesten. Hieronder wordt verder toegelicht wat we verstaan onder pesten en cyberpesten.

Pesten wordt in de literatuur omschreven als een 'subtype van agressie':

"Pesten is gewelddadig handelen door systematische machtsmisbruik, waarbij een leerling herhaaldelijk en gedurende een langere tijd blootgesteld wordt aan negatieve handelingen van één of meer andere leerlingen".

Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld: "De gepeste leerling mag niet voor zichzelf opkomen noch zich verweren. Doet hij/zij dit wel, dan kan dat reden voor de pester zijn het slachtoffer nog harder aan te pakken".

De meest voorkomende vormen van pesten zijn:

- schelden, narroepen, imiteren, bedreigen, belachelijk maken, uitlachen
- fysiek geweld (bijvoorbeeld spugen, schoppen, slaan, knijpen, duwen, trekken)
- iemand uitsluiten van activiteiten
- roddelen, geruchten verspreiden
- stukmaken, afpakken en verstoppen van eigendommen
- iemand tot iets dwingen, chanteren, intimideren
- belastend materiaal zoals filmpjes of foto's op internet plaatsen of (via mobieltjes) versturen en doorsturen.
- Ongewenste berichten via sms, mail of chatprogramma's versturen en doorsturen.

Pesten kan zeer ernstige emotionele gevolgen voor zowel de pestende als de gepeste leerling hebben. Pesten kan een oorzaak zijn voor gedragsproblematiek.

Pesten is een veel voorkomend probleem op scholen. Echter bij adolescenten met speciale onderwijsbehoeften is de prevalentie van pesten hoger. Bijvoorbeeld bij chronisch zieke leerlingen of leerlingen met leerproblemen. Of bij leerlingen met ADHD en/of Autisme Spectrum Stoornissen (ASS).

Pestgedrag speelt zich vaak in het verborgene af, zodat het moeilijk is om er grip op te krijgen. Dit kan zijn op plekken waar moeilijk toezicht te houden is en vooral ook via het internet of mobiele telefoons (cyberpesten).

2. Wat verstaan we onder cyberpesten?

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via digitaal contact (mobiele devices, internet...). Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Hieronder volgen enkele voorbeelden van cyberpesten:

- pestmail (schelden, beschuldigen, roddelen, bedreigen, beledigen).
- stalking: het stelselmatig lastigvallen van iemand door het blijven sturen van haatmail of het dreigen met geweld in chatrooms.
- het laten tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
- ongewenst contact met vreemden
- webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail.

3. Preventieve maatregelen

Binnen de Berkenschutse wordt preventief gewerkt met PBS; zie [V216 een veilig schoolklimaat](#). Tijdens de Gouden Weken (eerste periode van het nieuwe schooljaar) en binnen de mentorlessen, gastlessen en de vaklessen SVT en drama is er aandacht voor preventie tegen pesten.

4. Pesten signaleren

Het is van belang dat pesten vroegtijdig wordt gesignaleerd. Deze verantwoordelijkheid ligt bij alle medewerkers. Wanneer er vroegtijdig wordt gesignaleerd kan pestgedrag direct worden aangepakt. Om als leraar en mentor nader inzicht te verwerven in pestgedrag in de groep, zijn in bijlage I en II van dit anti-pest protocol vragenlijsten voor leerlingen opgenomen; hierin staan alle signalen benoemd. Deze lijsten kunnen anoniem onder de leerlingen worden afgenomen.

Deze lijsten zijn niet voor alle leerlingen van De Berkenschutse bruikbaar in verband met hun ontwikkelingsleeftijd.

Deze vragenlijsten worden alleen in overleg met de APC ingezet.

5. Escalatieladder

Om hardnekkig pestgedrag definitief te doen stoppen, gaat de leraar/mentor aan de slag volgens onderstaande leidraad, de zogenaamde escalatieladder.

1. Gesprek met betrokken leerlingen o.l.v. mentor/leraar, met name de pester(s)/meelopers en gepeste(n). Het gesprek met de pester(s)/meelopers heeft een waarschuwend karakter. Afspraken over gewenste gedragsverbetering binnen gestelde termijn (4 weken) worden schriftelijk vastgelegd in het leerlingvolgsysteem. Ouders van beide partijen worden geïnformeerd door de leraar/mentor.
2. Als het pestgedrag niet stopt, volgt een tweede gesprek met de pester(s)/meelopers onder leiding van de teamleider en de leraar/mentor. Ouders worden hierover geïnformeerd en de teamleider spreekt eventueel een time-out uit voor de pester(s)/meelopers. De afspraken worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem. De APC wordt op de hoogte gebracht wanneer een straf wordt uitgesproken.
3. Als het pestgedrag na bovenstaande maatregelen niet stopt, wordt de leerling door de leraar/mentor ingebracht in de copp waar ook de APC bij betrokken wordt. Zij maken een plan van aanpak conform de vijfsporenaanpak waar ouders en eventuele betrokken hulpverlening van op de hoogte worden gesteld middels een MDO. De gemaakte afspraken worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.
4. Indien pestgedrag na maatregelen niet stopt, kan De Berkenschutse overgaan tot schorsing en/of verwijdering van de pester(s).

De politie wordt geïnformeerd als er sprake is van strafbare feiten.

6. De vijfsporenaanpak

Om elke vorm van pesten direct aan te pakken, gaan we op vijf sporen te werk:

1. Hulp voor de gepeste
2. Correctie en hulp voor de pester(s) en de meelopers
3. Aandacht voor de sfeer in de groep waar gepest wordt; mobiliseren van de middengroep
4. De ouders van de gepeste en de pester(s) en meelopers betrekken bij de aanpak om pesten te stoppen
5. Ondersteuning voor personeel om adequaat pesten aan te pakken

De verantwoordelijke volwassenen: leraar/mentor én ouders moeten hun verantwoordelijkheid nemen om pestgedrag in te dammen. Pesten aanpakken is niet de taak van de leraar/mentor alleen, maar van alle betrokken volwassenen

Van ouders wordt gevraagd om hun verantwoordelijkheid te nemen. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind. De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

7. Taken en verantwoordelijkheden

Taak leraar/mentor bij pesten

- Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de leraar/mentor eerst met de gepeste en later met de pester(s) apart. Vervolgens organiseert de leraar/mentor een gesprek tussen de leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. De leraar/mentor zet een van de voorgestelde werkvormen in.
- De leraar/mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
- De leraar/mentor neemt contact op met de ouders/verzorgers van zowel de gepeste, alsook de pester(s).
- De leraar/mentor praat met de klas. Dit is van groot belang in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid elk groeps lid heeft.
- Indien het probleem zich herhaalt, meldt de leraar/mentor het gedrag aan de teamleider van de leerling(en) en aan de bij de afdeling betrokken APC.
- De leraar/mentor noteert alles in het leerlingvolgsysteem. Hierbij maakt de leraar/mentor een notitie onder de noemer "incident" aan.

Taak mentor/leraar bij cyberpesten

- De leraar/mentor voert een gesprek met de leerling en zijn/haar ouders om zicht te krijgen op de zaak. De leraar/mentor benadrukt het belang van het maken van kopieën van de bewijsmaterialen.
- De leraar/mentor brengt de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling op de hoogte over www.helpwanted.nl. Daar staat concrete informatie over wat te doen in geval van digitale naregheid inclusief een handleiding hoe het bewijs opgeslagen kan worden.
- De leraar/mentor attendeert ouder(s)/verzorger(s) op de mogelijkheid om melding/aangifte te doen van strafbare feiten zoals discriminatie, bedreiging, smaad, laster, stalking, kinderporno enzovoorts. Zorg bij aangifte voor bewijsmateriaal.

Als er ongewenste beelden van een leerling rondgaan op sociale media of overige websites, gaat de leraar/mentor in overleg met de APC. Vanuit school wordt er een bericht gestuurd naar www.Meldknop.nl voor het verwijderen van het materiaal.

- De leraar/mentor gaat, eventueel samen met collega's wanneer de casus het klassenverband overstijgt, in gesprek met de pester(s).
- De leraar/mentor neemt contact op met de ouder(s)/verzorger(s) van de pester(s).
- De leraar/mentor noteert alles in het leerlingvolgsysteem. Hierbij maakt de leraar/mentor een notitie onder de noemer "incident" aan.

Taak vakleraren en onderwijsondersteunend personeel

De vakleraren en het onderwijsondersteunend personeel hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en melding doen bij de leraar/mentor om hulp en overleg in gang te zetten.

Taak APC bij pesten

- De APC is aanspreekpunt voor collega's, ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen.
- De APC adviseert collega's en leerlingen.
- De APC verzamelt en ontwikkelt in te zetten preventief lesmateriaal passend bij de doelgroep
- De APC pleegt overleg met collega's in vergelijkbare functies van scholen in de omgeving.
- De APC's van de verschillende afdelingen komen driemaal per jaar bij elkaar om pestgedrag in beeld te brengen en ervaringen en materialen uit te delen. Zo werken zij onder andere de gouden weken en de week tegen pesten uit.

Taak teamleider bij pesten

- De teamleider neemt de rol van de leraar/mentor over bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
- De teamleider heeft indien nodig een gesprek met de gepeste en de pester. Hij/zij gaat eerst apart in gesprek en vervolgens organiseert de teamleider een gesprek met beide partijen.
- De teamleider adviseert zo nodig, zowel aan de pester als ook aan de gepeste, hulp in samenwerking met de copp.
- De teamleider bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouder(s)/verzorger(s).
- De teamleider legt pedagogische strafmaatregelen op.
- De teamleider koppelt alle informatie weer terug naar de leraar/mentor.
- Indien nodig worden andere disciplines betrokken door de teamleider door middel van de copp.